

MECOR 2009 Kursu Yapıldı

Türk Toraks Derneği Okulu ve Amerikan Toraks Derneği (ATS) ortak bilimsel etkinliği olan MECOR 2009 Kursu, Düzey 1 ve Düzey 2 katılımcılardan alınan ortak geri bildirimlerde belirtildiği gibi başarıyla tamamlandı. Edinilen bu bilgi ve deneyimler ilerleyen dönemdeki bilimsel çalışmalara ışık tutacaktır. TTD Okulu Başkan ve sekreterine, kurs başkanları Prof. Dr. Arzu Yorgancıoğlu ve Prof. Dr. Oya İtil başta olmak üzere deneyimlerini paylaşan konuşmacılara ve katılımcılara teşekkür ederiz.

MECOR (Methods in Epidemiologic, Clinical and Operations Research) Kursu nedir?

MECOR kursu, hekimlere solunum hastalıkları alanında epidemiyolojik yaklaşımı tanıtmak, temel epidemiyolojik ve klinik araştırmaları yürütmek için gereken becerileri geliştirmek için planlanmış, son derece sistematik ve kapsamlı bir etkinliktir. Hedef kitle, primer olarak göğüs hastalıkları ile ilgilenen ve araştırma becerilerini arttırmak isteyen hekimler ve akademisyenlerdir.

Sabah saatlerinde temel istatistik konularında sunumlar, öğleden sonra ise küçük grup çalışmaları yapılmaktadır. İnteraktif katılım ve tartışma ortamı, etkin bir öğrenme ortamı yaratmaktadır. Bu kurslarla epidemiyoloji /klinik epidemiyolojiye ilgiyi arttırmak, basit çalışmaların (Ör: Arjantin Sigara Araştırması) gücünü göstermek, insanlara soru sormaları için araç olmak hedeflenmiştir.

Klinisyen için: Klinik pratiğini geliştirmek için literatürdeki verileri kullanabilmesini sağlama.

Araştırmacı için: Bölgesel, ulusal ve uluslar arası sorunların çalışılmasında, gerekli girişimlerin yapılmasında öncelikli olan becerileri geliştirmesini ve değerlendirmesini sağlama.

Akademik lider /Öğretim üyesi: Eğitim programları geliştirmesine yardımcı olma amacını taşır.

Bu kursta öğrenciler:

- Spesifik bir araştırma sorusu bulurlar
- Uygun bir çalışma yöntemi seçerler
- Çalışma popülasyonunu tanımlarlar
- Metodları ve veri toplamaı spesifiye ederler
- Örneklemi tanımlarlar
- Potansiyel *bias* noktalarını belirlerler
- Analiz yaklaşımını belirlerler.

Kurs boyunca 6 çok yoğun gün (gece) yaşanır, protokol çalışmaları geliştirilir ve son gün protokoller sunulur ve tartışılır. Kaynak kitaplar kullanıma açılır, her küçük çalışma grubunun başında yönlendirici bir eğitici bulunur.

Kurslar, Düzey I, II ve III olmak üzere üç düzeyde yapılmaktadır:

Düzey I Klinik araştırmaya giriş: Göğüs hastalıkları, halk sağlığı, alerji ve yoğun bakım hekimlerinin klinik araştırma becerilerini artırır. Önceden araştırma deneyimi gerektirmez.

Düzey II İleri Klinik Araştırma Metodları: Düzey I'in devamıdır. Klinik araştırma becerilerini geliştirmek isteyen tüm göğüs hastalıkları hekimlerine önerilir. Bilimsel makale okuma, Temel araştırma metodlarının bilinmesi gerekir.

Düzey III Klinik araştırma metodlarının kullanımı: Klinik araştırma veya akademik kariyer yapmak isteyenler içindir. Sunumlardan çok eğitici ile yapılan birebir çalışmalar.

Düzey IIIA Protokol Geliştirme: Araştırma projesini oluşturarak, eğitici gözetiminde geliştirmek.

Düzyer III B Veri Analizi & Bilimsel yazım: Araştırma verilerini toplamış olan ve bunu analiz edip makale yazacak kişiler içindir.

Düzyer III C İstatistik ve veri analizi: Öğrenciler veri analizini eğiticilerle beraber yaparlar.

Kurs sunumları: lineer regresyon, lojistic regresyon, Poisson regression, and sağkalım analizi.

Haftanın sonunda çalışmalarını sunarlar.

Sonuç olarak, bu kurslar sonunda, araştırmalara ilgi arttırılırken, epidemiyoloji bilgisi de geliştirilmektedir.

Kurs Değerlendirmeleri

Atilla Uysal: Açıkçası Level I'e başvurduğumda bu kursun amacı ve neler beklendiğini çok iyi anlayamamıştım. Ancak oldukça ağır ve hatta Sonia ve Fran' in despot tutumlarının ne kadar doğru olduğunu, bilimsel çalışma disiplininin nasıl olması gerektiğini, bakış açısını, çalışma nasıl planlanır, örneklem büyüklüğü hesaplanmadan hiç bir şey yapılamayacağını orada öğrendim. Biyoistatistik masterı yapmama rağmen bunların hiçbirini ben İstanbul' da yeteri kadar öğrenememiş, bütünü görememişim. Level I den çıktığımızda da açıkçası yapılabilir projelerin beklenti olduğunu da ancak daha sonra öğrendim.

Level II' ye herkes büyük bir heves ve beklenti ile geldi. Artık kursiyerler bir beklenti olduğunu öğrenmiş ama nasıl bir beklenti olduğunu tam da bilmiyordu. Ama bildikleri bir konu vardı ki, o da artık yapılabilir, örnek sayısına göre tabiri caizse "uçmamaları" gerektiğini biliyordu. Kaynak olmadan hiç bir şeyin yapılamayacağını da biliyordu. Herkes çok çalıştı ve mümkün olduğu kadar yapılabilir projeler üretmeye çalıştı. Artık kursiyerlerin de dernekten, TÜBİTAK' tan, hastanelerinden beklentileri var. Çünkü ellerinde bir proje var. Ve bu projeler onaylanmış, irdelenmiş, hatta acımasızca eleştirilmiş projeler. Kurs, gerçekten araştırmalara ve geleceğe son derece faydalı ve öğretim üyelerinden asistanlara kadar akademik alanda çalışan herkesin ihtiyacı. Sayı bence her level için 15 kişi civarında olması ideal. Ancak kursiyerler kursa gelmeden önce hazırlıklı olmalı.

Bu yıl ki kursun her açıdan faydalı olduğunu, Arzu ve Oya Hocalarını eğiticiler ile birlikte özveri ile ve amaca hizmet eden bir MECOR programını tamamladıklarını düşünüyorum.

Göksel Kiter: Evet, MECOR kursunun ikincisi yapıldı ve ben de bu kursta "level 1" kursiyerleri arasında yer aldım. Düşüncelerimi sıcaklığı sıcaklığına sizlerle paylaşmak istiyorum. Epidemiyoloji ve istatistik alanlarında temel bilgileri vermeye amaçlayan bu kursun gerçekten de bir açığı kapatmak üzere tasarlandığını ve başarı ile uygulandığını düşünüyorum. Yirmi kadar kursiyer hedeflenmişti bildiğim kadarıyla ancak biz 8 kişi olarak kursu gerçekleştirebildik. Gerçi bizim için iyiydi; kursiyer başına bir eğitmen düşüyordu neredeyse... Ama gelmeyi isteyip de koşullarını ayarlayamayan arkadaşlarım için gerçekten çok üzüldüm.

Kursta zaten yıllardır yaptığım bir takım uygulamalarda, özünde yatanı, gerekçelendirmesini ve dahası kulaktan dolma, kitaptan okuma, bir büyüğümü izleyerek öğrenme şeklinde yaşama geçirdiğim çalışma tasarlama ve yapma, analizlerini planlama ve gerçekleştirme aşamalarında kendimi daha güvende hissettim. Bunun da ötesinde artık asistanlarıma, öğrencilerime aktarma aşamasında daha net mesajlarla bir çerçeve çizebileceğimi hissediyorum. Bu benim kurstan en önemli kazanımım oldu. Başarılı eğitmenleri, bu anlamda da izlemek ve rol modellik anlamında çıkarımlar sağlamak ikincil kazanımım oldu kurstan. Çok özel arkadaşlar edindim kursiyerler ve eğitmenler arasından. Kamp yaşamı gibiydi ve yoğundu. Yorulduğumu hissettim ama doyum da öylesine yüksekti ki sonuna dek enerjimi koruyabilmeme yardımcı oldu (Pazar günü savaştan çıkmış halde dinlensem de kurs sırasında sağ kalabildim). Bir çalışma tasarladık, şimdi onu gerçekleştirmek kalıyor geriye. Sonra da arkadaşlarımla birlikte yeni çalışmalar planlamak ve bu işi en iyi yapmak için uğraş vermeyi sürdürmek...

İki arkadaşımız ihtisaslarının son yılındaydılar. Onları yürekten kutluyorum hem bu kararları ve hem de kurs sırasındaki etkin katılımları, başarılı çalışmalarını için. O aşamada böylesi bir kursa katılma olanağı bulabilmeyi çok isterdim. Şimdi kendi asistanlarımı da bu yönde destekleyeceğim. Sonuçta bilgiye ulaşıyor insan istedikten ve emek verdikten sonra ama bir rehberin yolu kısaltması bence ölçülemeyecek denli değerli.

Sonuçta görüşlerimi paylaşmayı isteme nedenimi de belirterek sonlandırayım yazmayı. Bir sonraki yıl "level 2"ye katılmaya kesinlikle istekliyim. Bu sırada yeniden "level 1" kursu açılacak. Güney Afrika ülkeleri, Hindistan vs.de 50-100'lü rakamlara ulaşmış talepler. Bizde yeterli talep olmaması nedeniyle kurslar sekteye uğrarsa gerçekten çok yazık olacak.

İnanılmaz derecede özveriyle, her saniyesinde yanımızda olarak destek veren eğitmenlerimizden yararlanmaya devam edebilmeliyiz. Hatta zamanla bu ailedeki yerimizi deneyimlerimizi, paylaşımlarımızı paylaşacak konumlara gelerek de sürdürmeliyiz. Belki en sonunda kursu kendimiz verebilecek düzeye gelmeli, kendi yağımızla kavrulmalıyız. Bunun için zaman var daha ama bu zamanı ancak hevesle katılan, sürdüren kalabalık bir ekiple geçirirsek sonuca ulaşabiliriz.

"Level 5"e dek uzayan bir yapılandırılmış program; üst düzeyler bizlere çok daha fazla yarayacak. Hedefimizi o düzeylerin de her yıl yapılabileceği geri beslemeli bir katılım sağlayabilmek olmalı.

Kurs boyunca yararlandığımız, yanımızda hissettiğimiz ve çok sevdiğimiz eğitmenlerimiz başta olmak üzere kursun düzenlenmesinde katkısı ve emeği olan Türk Toraks Derneği yürütme kurulu üyelerine içten teşekkürlerimi sunmak istiyorum.

Yasemin Saygıdeğer: MECOR kursunu Türkiye'ye getiren ve devamını da sağlayan herkese binlerce teşekkürler...

Bütün bilim insanlarının katılmasının gerektiğini düşündüğüm bu kursta sadece epidemiyoloji ve istatistik değil, eğitim teknikleri, hayat tarzı, bakış açısı, herşey hakkında ufukların açıldığını düşünüyorum. Tüm kursiyerler de benimle aynı fikirde hatta dönerken MECOR kursiyerleri Yahoogroups veya Facebook sayfası kurulması konuşuluyordu.

Kursiyer sayısı için biz çok olumluuz. Gelecek yıl, bu yıl Level 2'ye gelemeyen 7 kişi Level ikiye devam etse, Level 3: 12 kişi, Level 2: 17 kişi, Level 1: 20 kişi olur. Normalde bir sınıfta 12 kişi olması oldukça ideal bir sayı ki arada konuştuğumuz bir MECOR faculty de böyle bir yorum yapmıştı.

Esas sorunun yazılan projelerin yapılmaması olduğunu düşünüyorum. Bu yıl Level-1 de yapılan projelerin hepsi TTD'den bütçe desteği almayı hayal ediyor.

Zuhal Karakurt: MECOR kursiyeri olarak düzey II'yi 21.11.09 günü tamamladım. Birincisinden daha verimli ve başarılı bir kursu tamamlamamıza yardımcı olan ATS ve TTD ekibine yürekten teşekkür etmek istiyorum. Tüm katılan arkadaşlarım da böyle düşündüğünü biliyorum. Sunumlarımızı yaparken bir arkadaşımız " Düzey I MECOR'da arkadaş, düzey II MECOR'da kardeş-aile olduk" dedi. Evet, gerçekten istatistik bilgi dışında yeni, sağlam, bilime ve mantıklı düşünmeye dayalı, kırıcı değil yapıcı, kişiyi ge-

liştiren eleştiri ve önerilerde bulunmayı da öğreten MECOR kursuna tekrar teşekkür ederiz.

Benim hayatımda düzey I MECOR sonrası anlamlı birçok gelişme oldu. Bu gelişmeleri sizlerle paylaşmak istedim. Sağlam hipotez geliştirmeyi ve basit istatistik yöntemler ile hipotezi gerçekleştirmeyi öğrendim. Üç asistan arkadaşımınla 3 tez hipotezi geliştirip tamamladık. MECOR düzey I deki hipotezimizi de başarı ile tamamlayıp çok merkezli yoğun bakım çalışması olarak ATS 2009 da MECOR Travel Bursu kazanarak başarı ile sunduk, konunun çok ünlü ismi Prof. Dr Martin Tobin'den övgü aldık. Projeyi makale haline getirdik bitirme aşamasındayız. Bu projemin bir üst aşamasını geliştirerek TTD'nin yurt dışı bursu ile İtalya'da "diyafram mekanikleri" öğrenirken tamamladım. Çalışmamın hipotez ve istatistiğini yaptım. Çalıştığım ünite de beş proje hazırlayıp istatistiğini tamamlayarak sunum yaptım. Hipotez geliştirme, proje hazırlama konusunda İtalya'daki ünite de Ülkemi ve TTD'yi başarı ile temsil ettiğimi bunu da MECOR'da öğrendiklerime borçlu olduğumu söylemek istiyorum. Hazırladığım bir projemi sözlü sunum olarak Konya 6. Dahili-Cerrahi YBU kongresinde sundum (25 Kasım 2009) ve 2. En iyi bildiri ödülü kazandım. Tamamladığım beş projenin 3'ünü tam makale olarak yazdım ve İtalya'da çalıştığım hocama değerlendirmek üzere verdim. MECOR sonrası Türkiye'de hazırlayıp sunduğumuz bir çalışmamız Tüberküloz Toraks Dergisi'nde yayınlanmak üzere kabul edildi. MECOR I'deki ekibimizdeki bir arkadaşımız (Uz.Dr. Özlem Yazıcıoğlu Moçin) Türk Eğitim Vakfına MECOR'dan öğrendikleri ile bir proje hazırladı, sundu ve TEV Bursunu kazandı, USA da Martin Tobin'in yanında bir yıl çalışmak üzere 20.11.2009'da görevine başladı. MECOR sonrası 10'un üzerinde proje hazırladık. İki büyük ödül aldık. Üç tez tamamladık. Bir makalemiz kabul edildi. Birçok asistan arkadaşımıza mantıklı düşünme ve proje geliştirmeyi anlattık.

MECOR kursu düzey VI ya kadar katılmak istiyoruz, hevesimiz ve hedeflerimiz büyük. Bize bu imkanları verdiğiniz için tekrar teşekkür ediyor ve sizden MECOR 6 ya kadar destek istiyoruz.

